

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Μέτρα για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

I. Γενικά επί του νομοσχεδίου

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί μια συστηματική προσπάθεια για την προστασία των πολιτιστικών μας αγαθών που αποτελούν την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μας. Τα μέτρα που λαμβάνονται με το σχέδιο νόμου αφορούν τόσο τη διοικητική διάρθρωση του Υπουργείου Πολιτισμού, με τη σύσταση υπηρεσιακής μονάδας σε επίπεδο Διεύθυνσης με τίτλο «Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών», όσο και την εισαγωγή διατάξεων με τις οποίες, αφ' ενός μεν, η αρχαιοκαπηλία αντιμετωπίζεται ως μορφή του οργανωμένου εγκλήματος, αφ' ετέρου δε, εισάγεται ειδική ποινική διάταξη για την κιβδηλεία και καθορίζεται αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων να εκδικάζουν διαφορές που αναφέρονται σε θέματα κυριότητας, νομής και κατοχής κινητών μνημείων, κατά την έννοια του ν. 3028/2002, προβλέπεται επίσης η εφαρμογή των ελληνικών νόμων ακόμη και στην περίπτωση που η εγκληματική δραστηριότητα έλαβε χώρα στην αλλοδαπή.

Η αρχαιοκαπηλία, που ως έννοια περιλαμβάνει τις κλοπές κινητών μνημείων, την παράνομη ανασκαφή και ανέλκυση, καθώς και την παράνομη διακίνηση των μνημείων αυτών, όπως αυτά ορίζονται από τον αρχαιολογικό νόμο (ν. 3028/2002), έχει λάβει τα τελευταία χρόνια τεράστιες διαστάσεις. Θεωρείται, σε παγκόσμια κλίμακα, η τρίτη επικερδέστερη μορφή παράνομης δραστηριότητας μετά την παράνομη διακίνηση όπλων και ναρκωτικών ουσιών. Αποτελεί μορφή του οργανωμένου εγκλήματος με διεθνή δικτύωση, οι δε ομάδες των αρχαιοκαπήλων, όπως έχει δείξει η εμπειρία, εμπλέκονται και σε άλλες μορφές οργανωμένου εγκλήματος, όπως η παράνομη εμπορία όπλων και ναρκωτικών ουσιών.

Η διεθνής κοινότητα αναγνώρισε ότι η αρχαιοκαπηλία καταστρέφει τα τεκμήρια πολιτισμού του παρελθόντος και του παρόντος και προωχάει την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ανθρώπινη ταυτότητα και αξία. Για τους λόγους αυτούς υπεγράφησαν διεθνείς συμβάσεις που αποσκοπούν στην αποτελεσματική προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και στην απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών. Τέτοιες συμβάσεις είναι η Σύμβαση της UNESCO του 1970, που κυρώθηκε από τη χώρα μας με το ν. 1103/1980 (ΦΕΚ 295 Α'), καθώς και η Σύμβαση UNIDROIT για τα κλεμμένα ή παρανόμως ηξηγμένα πολιτιστικά αγαθά του 1995 που κυρώθηκε με το ν. 3348/2005 (ΦΕΚ 144 Α'). Οι διεθνείς αυτές συμβάσεις, στη διαμόρφωση και κύρωση των οποίων η χώρα μας πρωτοστατεί, ζητούν από τα κράτη - μέλη να λάβουν σε εθνικό επίπεδο όλα τα αναγκαία εκείνα μέτρα που συμβάλλουν στην προστασία της πολιτιστικής τους κληρονομιάς και στην καταπολέμηση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και εμπορίας πολιτιστικών αγαθών.

Τόσο η ελληνική όσο και η διεθνής εμπειρία αποδεικνύουν ότι προκειμένου να προστατευθούν αποτελεσμα-

τικά τα πολιτιστικά αγαθά και να παταχθεί το φαινόμενο της αρχαιοκαπηλίας χρειάζεται η δράση της Διοίκησης να χαρακτηρίζεται από ευελιξία, περιορισμένη γραφειοκρατία, οργάνωση, συνεχή συνεργασία της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού με τις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς και κυρίως με τις διωκτικές και εισαγγελικές αρχές, καθώς και τις αντίστοιχες υπηρεσίες άλλων κρατών. Επίσης, σε οργανωτικό επίπεδο, κρίνεται απαραίτητη η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η δημιουργία διαρκώς ενημερωμένων βάσεων δεδομένων, η απόκτηση και αξιοποίηση σχετικών πληροφοριών, η παρακολούθηση αγοραπωλησιών και δημοπρασιών στην παγκόσμια αγορά, η ενασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού και η παροχή πρόσφορης νομικής τεκμηρίωσης.

Μέχρι σήμερα οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού, σε σχέση με την προστασία των πολιτιστικών αγαθών και την καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας, ήταν διάσπαρτες σε διάφορες υπηρεσίες του Υπουργείου, με αποτέλεσμα αυτό το πολύ σημαντικό αντικείμενο να αντιμετωπίζεται πολλές φορές ως πάρεργο, αλλά και σε κάθε περίπτωση να μην αντιμετωπίζεται ενιαία η αρχαιοκαπηλική δράση και η παράνομη διακίνηση και εμπορία των κινητών μας μνημείων από μια σύγχρονη υπηρεσία με άμεση συνεργασία με τις διωκτικές και εισαγγελικές αρχές, όπως απαιτούν οι ανάγκες των καιρών.

Το παρόν νομοσχέδιο δεν δημιουργεί απλώς μια οργανωτική μεταβολή των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού, αλλά αποδεικνύει τη σημασία που αποδίδει η Κυβέρνηση στην προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και στην πάταξη της αρχαιοκαπηλίας, ώστε η χώρα μας να ευρίσκεται στην πρωτοπορία της συνεχούς προσπάθειας που καταβάλλεται παγκοσμίως για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας πολιτιστικών αγαθών, θα συμβάλλει επίσης στην εμπέδωση της πεποίθησης ότι η λεηλασία αρχαιολογικών χώρων οδηγεί στην απώλεια αναντικατάστατων αρχαιολογικών, ιστορικών και επιστημονικών πληροφοριών, καθώς και ότι τα πολιτιστικά αγαθά αποκτούν πραγματική αξία μόνο όταν η προέλευση, η ιστορία και το περιβάλλον τους γίνονται γνωστά με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια.

Με το νομοσχέδιο συνιστάται στο Υπουργείο Πολιτισμού υπηρεσιακή μονάδα σε επίπεδο Διεύθυνσης με τίτλο «Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών», η οποία υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Συστήνεται δηλαδή μια σύγχρονη υπηρεσία, που λαμβάνει υπόψη της τη διεθνή εμπειρία και καλείται να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του σύνθετου περιβάλλοντος που έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια. Η υπηρεσία αυτή, μέσω της ιδιαίτερης οργάνωσης και εξειδίκευσης, της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, της εξασφάλισης της πληροφορίας, της επεξεργασίας και της τεκμηρίωσής της, θα έχει ως σκοπό την προστασία των πολιτιστικών αγαθών και την πάταξη της αρχαιοκαπηλίας και τη συνεργασία με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της, ήτοι την επιστροφή παρανόμως ανασκαφέντων, εξαχθέντων ή άλλως αποκτηθέντων πολιτιστικών αγαθών στην Ελλάδα, αλλά και τη μείωση έως και εξάλειψη στο μέλλον αρχαιοκαπηλικών δράσεων στη χώρα μας.

Σημαντική καινοτομία στην αντιμετώπιση και πάταξη της αρχαιοκαπηλίας αποτελεί η διάταξη που προβλέπει τον ορισμό Εισαγγελέα Προστασίας Πολιτιστικών Αγα-

θών, καθώς και η συγκρότηση διυπουργικής επιτροπής αποτελούμενη από τους Υπουργούς Πολιτισμού, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης.

Στο πλαίσιο της προστασίας των πολιτιστικών αγαθών προβλέπονται επίσης διατάξεις για την άρση του απορρήτου σε σχέση με εγκλήματα σχετικά με την αρχαιοκαπηλία, καθώς και διατάξεις για την πάταξη της κιβδηλείας, η οποία συνιστά μία μορφή απάτης που θίγει τόσο τα άτομα μεμονωμένα όσο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.

Η. Επί των επί μέρους διατάξεων

Στο άρθρο 1 προβλέπεται η σύσταση στο Υπουργείο Πολιτισμού υπηρεσιακής μονάδας σε επίπεδο Διεύθυνσης με τίτλο « Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών», η οποία υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Στο άρθρο 2 ορίζεται ότι σκοπός της Διεύθυνσης είναι η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και η καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας, ιδίως με την αναζήτηση, την τεκμηρίωση της προέλευσης και τη διεκδίκηση κινητών μνημείων, κατά την έννοια του ν. 3028/2002, τα οποία είναι προϊόντα κλοπής, υπεξαίρεσης, παράνομης ανασκαφής ή ανέλκυσης ή έχουν παράνομως διακινηθεί στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Στο άρθρο 3 περιγράφεται η διάρθρωση της Διεύθυνσης. Η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα: α. το Τμήμα Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, β. το Τμήμα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, γ. το Τμήμα Νεοτέρων Μνημείων, δ. το Τμήμα Παρακολούθησης και Καταγραφής, ε. το Τμήμα Νομικής Τεκμηρίωσης και στ. το Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης. Αναφέρονται δε και οι αρμοδιότητες των επί μέρους Τμημάτων.

Στο άρθρο 4 προβλέπεται η συνεργασία της Διεύθυνσης με τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες άλλων χωρών, αλλά και με τις εισαγγελικές, τελωνειακές και δικαστικές αρχές της χώρας, προκειμένου να τονισθεί η σπουδαιότητα και η ανάγκη της άμεσης και στενής συνεργασίας της υπό σύσταση Διεύθυνσης με τις αρχές και τις υπηρεσίες αυτές. Προβλέπεται, επίσης, υποχρέωση παροχής στοιχείων και εν γένει συνδρομής στο έργο της Διεύθυνσης από τις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως κάθε φορά οριοθετείται, και τα αναγνωρισμένα από το κράτος μουσεία. Ακόμη, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η ανάγκη να παρίσταται αρμόδιος υπάλληλος του Υπουργείου Πολιτισμού κατά τη διενέργεια επιχειρήσεων των δικαστικών αρχών για την καταπολέμηση πράξεων αρχαιοκαπηλίας, προβλέπεται υποχρέωση των υπαλλήλων αυτών να παρέχουν τη συνδρομή τους στις δικαστικές αρχές, με εντολή της υπηρεσίας τους, και πέραν του νομίμου ωραρίου της υπηρεσίας. Παρέχεται δε εξουσιοδότηση να καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την παροχή της συνδρομής αυτής.

Στο άρθρο 5 προβλέπεται η δυνατότητα διάθεσης στη συνιστώμενη Διεύθυνση αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας του Τμήματος Δίωξης Αρχαιοκαπηλίας, που θα λειτουργεί ως σύνδεσμος για την εξασφάλιση της συ-

νεργασίας της Διεύθυνσης με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας σε θέματα αντιμετώπισης του φαινομένου της αρχαιοκαπηλίας. Η πρόβλεψη αυτή αξιοποιεί τη διεθνή εμπειρία δεδομένου ότι σε χώρες του εξωτερικού, με εντυπωσιακά αποτελέσματα στον τομέα δίωξης της αρχαιοκαπηλίας, όπως η Ιταλία, έχει αποδειχθεί ότι η αποτελεσματική συνεργασία των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού με τις δικαστικές αρχές αποτέλεσε τον καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη των αποτελεσμάτων αυτών.

Στο άρθρο 6 προβλέπεται ο ορισμός Εισαγγελέα Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, ο οποίος διευθύνει και εποπτεύει το προανακριτικό έργο των εγκλημάτων που σχετίζονται με την προστασία των πολιτιστικών αγαθών στον οποίο ανατίθεται η άσκηση ποινικής δίωξης επί όλων των υποθέσεων αυτών.

Στο άρθρο 7 προβλέπεται η συγκρότηση με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού εννεαμελούς Επιτροπής Εμπειρογνομόνων με τριετή θητεία που μπορεί να ανανεωθεί. Στην παράγραφο 2 προβλέπεται η σύνθεση των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων που απαρτίζεται από τον εκάστοτε Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, τον εκάστοτε Προϊστάμενο του τμήματος Δίωξης Αρχαιοκαπηλίας, έναν Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου Πολιτισμού, έναν συνεργάτη του Γραφείου του Υπουργού Πολιτισμού, μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων και γενικότερα από πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους ή εμπειρίας στην αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, ιστορία της τέχνης, στο δίκαιο της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας. Στην παράγραφο 3 καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, με σημαντικότερη αυτή της παροχής συνδρομής για την επιστημονική τεκμηρίωση και την προέλευση των κινητών μνημείων που ερευνά ή διεκδικεί η χώρα μας.

Στο άρθρο 8 καθορίζονται οι κατηγορίες του προσωπικού που θα στελεχώσουν τη νέα Διεύθυνση, παρέχεται δε και η δυνατότητα πρόσληψης ειδικού επιστημονικού προσωπικού λόγω της φύσης και των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας.

1. Στο άρθρο 9 δίδεται νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Πολιτισμού και Εσωτερικών για τον καθορισμό των δικαιούχων, των προϋποθέσεων, των κριτηρίων υπολογισμού του ύψους και του τρόπου χορήγησης των αμοιβών σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων ή στην πρόληψη και καταπολέμηση αδικημάτων του κεφαλαίου 9 του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού είναι δυνατόν να απονέμεται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εύφημος μνεία σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων ή στην πρόληψη και καταπολέμηση αδικημάτων του κεφαλαίου 9 του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει.

Στο άρθρο 10 εισάγεται ειδική ποινική διάταξη για την κιβδηλεία μνημείων. Το ειδικό αυτό έγκλημα διαπράττει όποιος εισάγει, εξάγει, κατέχει εκμαγεία, αντίγραφα ή απομιμήματα μνημείων με σκοπό να τα διαθέσει ως γνήσια ή εν γνώσει του πιστοποιεί τα αντικείμενα αυτά ως γνήσια μέσω δηλώσεων, αξιολογήσεων, δημοσιοποιήσεων ή αποτυπώσεων σε σφραγίδες ή επιγραφές ή με κάθε άλλο μέσο ή παράσταση. Η διάθεση των αντικειμένων αυτών ως γνήσιων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον

δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη, τα δε αντίγραφα, απομιμήματα και τα όργανα κατασκευής τους κατάσχονται και δημεύονται.

Στο άρθρο 11 προβλέπεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 187 παρ.1, περί συγκρότησης ή ένταξης σε εγκληματική οργάνωση, και 187 Β του Ποινικού Κώδικα, περί μέτρων επιείκειας, εφαρμόζονται και για τα κακούργηματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τη νομοθεσία για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στο άρθρο 12 προβλέπεται η δυνατότητα άρσεως του απορρήτου για τη διακρίβωση των αδικημάτων που προβλέπονται από το ν. 3028/2002, όπως ο νόμος αυτός εκάστοτε ισχύει. Η διάταξη αυτή κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδικημάτων που στρέφονται κατά της προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, δεδομένου ότι η αρχαιοκαπηλία αποτελεί μορφή του οργανωμένου εγκλήματος, έχει δε ιδιαίτερη απαξία, όπως και τα λοιπά αδικήματα για τα οποία ήδη προβλέπεται από ισχύουσες διατάξεις η δυνατότητα άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωσή τους, πάντοτε βέβαια με τη διαδικασία και τις διασφαλίσεις που προβλέπουν οι υφιστάμενες σχετικές διατάξεις.

Στο άρθρο 13 καθορίζεται αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων να εκδικάζουν διαφορές που αναφέρονται σε θέματα κυριότητας, νομής και κατοχής κινητών μνημείων κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

Επίσης καθορίζεται διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων να διατάξουν κάθε πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο που αποσκοπεί στη συντήρηση ή διασφάλιση δικαιώματος που αφορά σε κινητά μνημεία κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

Σε περίπτωση κατά την οποία η ένδικη σχέση αφορά σε κινητά μνημεία καθορίζονται ως εφαρμοστέες αναγκαστικά οι διατάξεις του ν. 3028/2002.

Τέλος, στην παράγραφο 4 προβλέπεται ότι τα αδικήματα του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει, διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τους ελληνικούς ποινικούς νόμους ακόμη και στην περίπτωση που η εγκληματική δραστηριότητα έλαβε χώρα στην αλλοδαπή.

Στο άρθρο 14 προβλέπεται η συγκρότηση Διυπουργικής Επιτροπής για το συντονισμό των πολιτικών επί θεμάτων προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία θα αποτελείται από τους: Υπουργό Πολιτισμού ως πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού, Υπουργό Εσωτερικών ως μέλος, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Τάξης και Υπουργό Δικαιοσύνης ως μέλος, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Στο άρθρο 15 τίθενται μεταβατικές και αντικαθιστώμενες διατάξεις, όπως η έναρξη λειτουργίας της Διεύθυνσης, ο χρόνος κατάρτησης αρμοδιοτήτων άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού που περιέχονται στη συνιστώμενη Διεύθυνση και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Πολιτισμού.

Στο άρθρο 16 παρέχεται η εξουσιοδότηση στον υπουργό Πολιτισμού να ρυθμίσει με απόφασή του θέματα μεταφοράς αρχείων μεταξύ των υπηρεσιών του, καθώς και σχέσεων της συνιστώμενης Διεύθυνσης με τις λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, αλλά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Στο άρθρο 17 προβλέπεται ότι η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2008

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Πρ. Παυλόπουλος	Γ. Αλογοσκούφης
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Σωτ. Χατζηγάκης	Μ.- Γ. Λιάπης

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Μέτρα για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών

Άρθρο 1 Σύσταση Διεύθυνσης

Συνιστάται στο Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.) υπηρεσιακή μονάδα σε επίπεδο Διεύθυνσης, με τίτλο «Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών», η οποία υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Άρθρο 2 Σκοπός

Σκοπός της Διεύθυνσης είναι η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και η καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας, ιδίως με την αναζήτηση, την τεκμηρίωση προέλευσης και διακίνησης και τη διεκδίκηση κινητών μνημείων, κατά την έννοια του ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153 Α'), τα οποία είναι προϊόντα κλοπής, υπεξαίρεσης, παράνομης ανασκαφής ή ανέλκυσης (από το βυθό θάλασσας, λίμνης ή ποταμού) ή έχουν παρανόμως διακινηθεί στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Άρθρο 3 Διάρθρωση και αρμοδιότητες

Η Διεύθυνση συγκροτείται από τα παρακάτω Τμήματα:
1.Τμήμα Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (μέχρι και το τέλος του 4ου αιώνα μ.Χ.), στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται τα θέματα που αφορούν:

α. στην τεκμηρίωση προέλευσης και διακίνησης :

I. ευρημάτων παράνομης ανασκαφής ή ανέλκυσης,
II. κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων κινητών μνημείων προερχομένων από την Ελληνική Επικράτεια, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 του ν. 3028/2002, ανεξαρτήτως προέλευσης (μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, χώροι λατρείας, ιδιώτες κ.λπ.),

III. παρανόμως εισαγομένων από τρίτες χώρες ή εξαγομένων σε αυτές ή παρανόμως διακινουμένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινητών μνημείων,

β. στην αναζήτηση κάθε στοιχείου που μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση απαίτησης του Ελληνικού Δημοσίου επί κινητών μνημείων της περιόδου αυτής, καθώς και στην εισήγηση των απαιτούμενων ενεργειών για τη διεκδίκηση και την ανάκτησή τους,

γ. στη συνδρομή προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη δικαστική διεκδίκηση στο εσωτερικό και εξωτερικό κινητών μνημείων, τα οποία έχουν κλαπεί ή υπεξαιρεθεί ή είναι προϊόντα παράνομης ανασκαφής ή έχουν παρανόμως ανελκυθεί ή διακινηθεί.

2. Τμήμα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων (από την αρχή του 5ου αιώνα μ.Χ. μέχρι και το 1830), στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται τα θέματα που αφορούν:

α. στην τεκμηρίωση προέλευσης και διακίνησης:

I. ευρημάτων παράνομης ανασκαφής ή ανέλκυσης,

II. κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων κινητών μνημείων προερχομένων από την Ελληνική Επικράτεια, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 του ν.3028/2002, ανεξαρτήτως προέλευσης ή κυριότητας αυτών (μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, χώροι λατρείας, ιδιώτες κ.λπ.),

III. παρανόμως εισαγομένων από τρίτες χώρες ή εξαγομένων σε αυτές ή παρανόμως διακινουμένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινητών μνημείων,

β. στην αναζήτηση κάθε στοιχείου το οποίο μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση απαίτησης του Ελληνικού Δημοσίου επί κινητών μνημείων της περιόδου αυτής, καθώς και στην εισήγηση των απαιτούμενων ενεργειών για τη διεκδίκηση και ανάκτησή τους,

γ. στη συνδρομή προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη δικαστική διεκδίκηση στο εσωτερικό και το εξωτερικό κινητών μνημείων, τα οποία έχουν κλαπεί ή υπεξαιρεθεί ή είναι προϊόντα παράνομης ανασκαφής ή έχουν παρανόμως ανελκυθεί ή διακινηθεί.

3. Τμήμα Νεοτέρων Μνημείων (από το 1831 και μετά), στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται τα θέματα που αφορούν:

α. στην τεκμηρίωση προέλευσης και διακίνησης:

I. κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων κινητών νεοτέρων μνημείων προερχομένων από την Ελληνική Επικράτεια, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 του ν. 3028/2002, ανεξαρτήτως προέλευσης ή κυριότητας αυτών (μουσεία, χώροι λατρείας, ιδιώτες κ.λπ.),

II. παρανόμως εισαγομένων από τρίτες χώρες ή εξαγομένων σε αυτές ή παρανόμως διακινουμένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινητών μνημείων,

β. στην αναζήτηση κάθε στοιχείου το οποίο μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση απαίτησης του Ελληνικού Δημοσίου επί νεοτέρων κινητών μνημείων της περιόδου αυτής, καθώς και στην εισήγηση των απαιτούμενων ενεργειών για τη διεκδίκηση και ανάκτησή τους,

γ. στη συνδρομή προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού για τη δικαστική διεκδίκηση στο εσωτερικό και το εξωτερικό κινητών μνημείων που έχουν κλαπεί ή υπεξαιρεθεί ή είναι προϊόντα παράνομης ανασκαφής ή έχουν παρανόμως ανελκυθεί ή διακινηθεί.

4. Τμήμα Παρακολούθησης και Καταγραφής, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται τα θέματα που αφορούν:

α. στην τήρηση και ηλεκτρονικών αρχείων:

I. κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων κινητών μνημείων,

II. παράνομων ανασκαφών ή ανέλκυσεων,

III. κατασχεθέντων κινητών μνημείων,

IV. προσώπων που εμπλέκονται στην παράνομη απόκτηση και διακίνηση κινητών μνημείων,

V. προσώπων που κατέχουν ανιχνευτές μετάλλου ή άλλα όργανα διασκόπησης για τη διερεύνηση του υπεδάφους, του βυθού ή του πυθμένα, τηρουμένων στην παρούσα και την προηγούμενη περίπτωση των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύουν,

β. στην τήρηση αντίστοιχου φωτογραφικού αρχείου των υπό στοιχεία I έως III περιπτώσεων και αρχείου εντύπων της υπό στοιχείο V περίπτωσης,

γ. στην παρακολούθηση της διεθνούς αγοράς κινητών μνημείων, είτε μέσω Διαδικτύου, έντυπων καταλόγων αγοραπωλησιών, δημοπρασιών, εκθέσεων ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο,

δ. στην παρακολούθηση νέων αποκτημάτων από μουσεία και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα του εξωτερικού και στη σύνταξη καταλόγων με ευρήματα ελληνικού ενδιαφέροντος σε αυτά,

ε. στην αναζήτηση κάθε στοιχείου, το οποίο μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση απαιτήσεων του Ελληνικού Κράτους,

στ. στην παρακολούθηση και την ενημέρωση των Κεντρικών, Περιφερειακών και Ειδικών Περιφερειακών Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ. σχετικά με τις τρέχουσες τιμές των κινητών μνημείων στη διεθνή και ελληνική αγορά.

5. Τμήμα Νομικής Τεκμηρίωσης, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται τα θέματα που αφορούν:

α. στη νομική τεκμηρίωση των απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου για την ανάκτηση κινητών μνημείων, κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων, προερχομένων από παράνομη ανασκαφή ή ανέλκυση ή παρανόμως διακινουμένων στο εσωτερικό ή το εξωτερικό,

β. στην τήρηση αρχείου διεθνών, πολυμερών και διμερών συμβάσεων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, των διατάξεων του αντίστοιχου ισχύοντος δικαίου και της συναφούς νομολογίας των διεθνών, κοινοτικών, αλλοδαπών και Ελληνικών Δικαστηρίων.

6. Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται η γραμματειακή υποστήριξη, η διαχείριση και η διεκπεραίωση των οικονομικών θεμάτων, η τήρηση του αρχείου και του πρωτοκόλλου και τα θέματα του εκτάκτου προσωπικού της Διεύθυνσης.

Άρθρο 4

Υποχρέωση συνεργασίας και συνδρομής

1. Η Διεύθυνση, για την εκπλήρωση του σκοπού της, συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες άλλων χωρών, καθώς και με τις εισαγγελικές, τελωνειακές, διωκτικές και λοιπές αρχές και υπηρεσίες της Χώρας.

2. Οι δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τα αναγνωρισμένα από το κράτος μουσεία υποχρεούνται σε άμεση παροχή στοιχείων και συνδρομή στη Διεύθυνση, αμεταπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματός της.

3. Το προσωπικό του Υπουργείου Πολιτισμού υποχρεούται να παρέχει τη συνδρομή του στις διωκτικές αρχές, με εντολή της Υπηρεσίας του και πέραν του νομίμου ωραρίου της υπηρεσίας. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την παροχή της συνδρομής αυτής.

Άρθρο 5 **Απόσπαση Προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας**

Με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας διατίθεται στη Διεύθυνση αξιωματικός του Τμήματος Δίωξης Αρχαιοκαπηλίας της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής, ως σύνδεσμος εξασφάλισης της συνεργασίας μεταξύ της Υπηρεσίας αυτής και της Ελληνικής Αστυνομίας σε θέματα αντιμετώπισης της αρχαιοκαπηλίας. Η διάρκεια της διάθεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη.

Άρθρο 6 **Εισαγγελέας Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών**

Στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών ορίζεται από τον Διευθύνοντα αυτήν, Εισαγγελικός Λειτουργός, με τον αναπληρωτή του, αρμόδιος για την προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών, ο οποίος εποπτεύει όλη την προανακριτική διαδικασία, ασκεί την ποινική δίωξη για αδικήματα που σχετίζονται με την προστασία των πολιτιστικών αγαθών επιμελείται δε την εκτέλεση των κύριων και παρεπόμενων ποινών που επιβάλλονται.

Άρθρο 7 **Επιτροπή Εμπειρογνομόνων**

1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού συγκροτείται εννεαμελής Επιτροπή Εμπειρογνομόνων με τριετή θητεία που μπορεί να ανανεωθεί. Με την ίδια απόφαση ορίζεται από τα μέλη της ο πρόεδρος και ο αναπληρωτής του. Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της Διεύθυνσης, κατηγορίας ΠΕ Αρχαιολόγων ή Διοικητικού, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης. Με την ίδια απόφαση, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από τον εκάστοτε Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, τον εκάστοτε Προϊστάμενο του Τμήματος Δίωξης Αρχαιοκαπηλίας, έναν Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου Πολιτισμού, έναν συνεργάτη του Γραφείου του Υπουργού Πολιτισμού, μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων ή από άλλους έγκριτους επιστήμονες ή από υπαλλήλους κατηγορίας Π.Ε. του Υπουργείου Πολιτισμού ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους ή εμπειρίας στην αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, ιστορία της τέχνης, στο δίκαιο της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας.

3. Η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων: α) παρέχει συνδρομή στη Διεύθυνση για την επιστημονική τεκμηρίωση και την προέλευση των κινητών μνημείων, καθώς και για κάθε άλλο επιστημονικό θέμα που άπτεται του αντικείμενου της Διεύθυνσης, β) γνωμοδοτεί για κάθε θέμα, συναφές με το έργο της Διεύθυνσης, το οποίο παραπέμπεται στην Επιτροπή από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού ορίζεται η αμοιβή των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

Άρθρο 8 **Προσωπικό**

1. Η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών στελεχώνεται ως ακολούθως:

α. Από το σύνολο των οργανικών θέσεων του Υπουργείου Πολιτισμού διατίθενται στη Διεύθυνση σαράντα επτά (47) θέσεις, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: είκοσι τέσσερις (24) ΠΕ Αρχαιολόγων ή ΠΕ Ιστορικών Τέχνης, τρεις (3) ΠΕ Πληροφορικής, επτά (7) ΠΕ Διοικητικού, τρεις (3) ΤΕ Πληροφορικής, έξι (6) ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, δύο (2) ΤΕ Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών και δύο (2) ΥΕ Επιμελητών. Η ανωτέρω κατανομή θα πραγματοποιηθεί χωρίς αύξηση των ήδη υφιστάμενων οργανικών θέσεων του Υπουργείου Πολιτισμού.

β. Με πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού αυξημένων προσόντων και εξειδικευμένων γνώσεων σε γνωστικά αντικείμενα αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τις ανάγκες της στελέχωσης της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών συνιστώνται στο Υπουργείο Πολιτισμού πέντε (5) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού. Η στελέχωση των θέσεων του ειδικού επιστημονικού προσωπικού γίνεται ως εξής:

i. Με πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Ο καθορισμός των θέσεων που πληρούνται με σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου γίνεται με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων.

ii. Με απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός κάθε φορά οριοθετείται, που έχουν τα αντίστοιχα προσόντα. Η απόσπαση ή μετάταξη γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και του οικείου κατά περίπτωση Υπουργού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ. Στο προσωπικό της περίπτωσης β' (ειδικό επιστημονικό προσωπικό) της παραγράφου 1 του παρόντος, για όσο χρονικό διάστημα υπηρετούν στις υπηρεσίες της Διεύθυνσης, καταβάλλονται ειδικές αποδοχές που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού.

2. α. Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ορίζεται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Αρχαιολόγων.

β. Προϊστάμενοι των Τμημάτων της Διεύθυνσης ορίζονται υπάλληλοι των εξής κατά περίπτωση κλάδων:

i. Τμήμα Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων: ΠΕ Αρχαιολόγων (ειδικότητας Προϊστορικών-Κλασικών Αρχαιοτήτων).

ii. Τμήμα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων: ΠΕ Αρχαιολόγων (ειδικότητας Βυζαντινών-Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων).

iii. Τμήμα Νεοτέρων Μνημείων: ΠΕ Ιστορικών της Τέχνης ή ΠΕ Αρχαιολόγων (ειδικότητας Βυζαντινών-Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων).

iv. Τμήμα Παρακολούθησης και Καταγραφής: ΠΕ Αρχαιολόγων.

v. Τμήμα Νομικής Τεκμηρίωσης: ΠΕ Διοικητικού (πτυχιούχο Νομικού Τμήματος).

vi. Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης:
ΠΕ Διοικητικού.

Άρθρο 9 **Χορήγηση αμοιβών-Εύφημος Μνεία**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Πολιτισμού και Εσωτερικών καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια υπολογισμού και ο τρόπος χορήγησης χρηματικής αμοιβής σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων, τα οποία κατέχονται παρανόμως ή στην καταστολή των ποινικών αδικημάτων του ενάτου κεφαλαίου του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Για τη χορήγηση των αμοιβών αυτών εγγράφονται κατ' έτος στον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού και σε ιδιαίτερο κωδικό αριθμό οι απαραίτητες πιστώσεις.

3. Χρηματική αμοιβή δεν καταβάλλεται όταν ο δικαιούχος έχει ήδη αμειφθεί με βάση άλλη διάταξη για την ίδια πληροφορία.

4. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού είναι δυνατόν να απονέμεται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εύφημος μνεία σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων ή στην πρόληψη και καταπολέμηση αδικημάτων του κεφαλαίου 9 του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει.

Άρθρο 10 **Κιθδεηλία Μνημείων**

Η διάταξη του άρθρου 66 του ν. 3028/2002 γίνεται παράγραφος 1 και προστίθεται παράγραφος 2, η οποία έχει ως εξής:

«2. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος εισάγει, εξάγει, κατέχει εκμαγεία, αντίγραφα ή απομιμήματα μνημείων με σκοπό να τα διαθέσει ως γνήσια ή εν γνώσει του πιστοποιεί τα αντικείμενα αυτά ως γνήσια μέσω δηλώσεων, αξιολογήσεων, δημοσιοποιήσεων, αποτυπώσεων σε σφραγίδες ή επιγραφές ή με κάθε άλλο μέσο ή παράσταση, εκτός εάν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Η διάθεση των ανωτέρω αντικειμένων ως γνήσιων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Τα αντίγραφα, τα απομιμήματα και τα όργανα κατασκευής αυτών κατάσχονται και δημεύονται.»

Άρθρο 11 **Οργανωμένο Έγκλημα-Μέτρα Επείκειας**

Οι διατάξεις των άρθρων 187 παρ.1 και 187B του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί κακούργημάτων, τα οποία προβλέπονται και τιμωρούνται από τη νομοθεσία για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Άρθρο 12 **Άρση απορρήτου**

Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ 121 Α΄) προστίθεται παράγραφος 1α ως ακολούθως:

«1α. Επιτρέπεται, επίσης, η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση των αδικημάτων που προβλέπονται από το ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων

και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153 Α΄), όπως ο νόμος αυτός εκάστοτε ισχύει.»

Άρθρο 13 **Διεθνής Δικαιοδοσία Ελληνικών Δικαστηρίων-Εφαρμοστέο Δίκαιο**

1. Τα Ελληνικά Δικαστήρια έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάζουν διαφορές που αναφέρονται σε θέματα κυριότητας, νομής και κατοχής κινητών μνημείων κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

2. Τα Ελληνικά Δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία να διατάξουν κάθε πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο που αποσκοπεί στη συντήρηση ή διασφάλιση δικαιώματος που αφορά σε κινητά μνημεία κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

3. Οι διατάξεις του ν. 3028/2002 εφαρμόζονται ανεξαρτήτως του εφαρμοστέου στην ένδικη σχέση δικαίου, στην περίπτωση κατά την οποία η ένδικη σχέση αφορά σε κινητά μνημεία κατά την έννοια του ως άνω νόμου.

4. Τα αδικήματα που προβλέπονται στις ποινικές διατάξεις του κεφαλαίου 9 του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει, δίνονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τους ελληνικούς ποινικούς νόμους ακόμη και στην περίπτωση που η εγκληματική δραστηριότητα έλαβε χώρα στην αλλοδαπή.

Άρθρο 14 **Συγκρότηση Διυπουργικής Επιτροπής**

Α) Συγκροτείται Διυπουργική Επιτροπή για τον πολιτικό συντονισμό επί θεμάτων προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία θα αποτελείται από τους:

1) Υπουργό Πολιτισμού ως πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού.

2) Υπουργό Εσωτερικών ως μέλος, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Τάξης.

3) Υπουργό Δικαιοσύνης ως μέλος, με αναπληρωτή τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Β) Η Επιτροπή συγκαλείται από τον πρόεδρό της και συνέρχεται στο Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο παρέχει και την αναγκαία γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 15 **Έναρξη λειτουργίας της Διεύθυνσης**

1. Η έναρξη λειτουργίας της Διεύθυνσης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Μετά τη σύσταση της νέας Διεύθυνσης και μετά τη στελέχωσή της, παύουν να ισχύουν οι αντίστοιχες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και της Εφορείας Αρχαιοπωλείων και Ιδιωτικών Αρχαιολογικών Συλλογών.

3. Η νέα Διεύθυνση συνεργάζεται και ενημερώνεται με στοιχεία που της παρέχει η Διεύθυνση Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Συνεργάζεται ομοίως με την Εφορεία Αρχαιοπωλείων και Ιδιωτικών Αρχαιολογικών Συλλογών και τις αρμόδιες κατά τόπον Εφορείες Αρχαιοτήτων όποτε αυτό απαιτηθεί.

4. Από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού που ορίζει την έναρξη της νέας Διεύθυνσης τροποποιούνται ή καταργούνται οι κατωτέρω διατάξεις:

α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 10

του π.δ.191/2003 (ΦΕΚ 146 Α΄) αναδιατυπώνεται ως εξής:

«2. Τμήμα μη Δημοσίων Αρχαιολογικών Μουσείων και Συλλογών, Αρχαιοπωλείων, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται θέματα που αφορούν:».

β. Η περίπτωση η΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του π.δ.191/2003 καταργείται.

γ. Η περίπτωση 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 44 του π.δ.191/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«2) Τμήμα Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται θέματα σχετικά με την εκπόνηση και εφαρμογή μουσειολογικών και μουσειογραφικών μελετών, την έκθεση των αρχαιολογικών αντικειμένων στα Μουσεία και Συλλογές αρμοδιότητας της κάθε Εφορείας, καθώς και τη διαχείριση και εν γένει τάξη και ευπρέπεια των εν λόγω μουσείων και την επιστημονική μελέτη των συναφών ζητημάτων, τη χορήγηση άδειας μελέτης αρχαίων αντικειμένων εντός των Μουσείων και των Συλλογών, τη δίωξη της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης αρχαίων σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του Υπουργείου Πολιτισμού, την άδεια εξαγωγής μη προστατευόμενων από τη νομοθεσία αντικειμένων, το σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρουσίαση αρχαιολογικών, περιοδικών ή μόνιμων εκθέσεων, σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία, το σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρουσίαση αρχαιολογικών περιοδικών εκθέσεων, προγραμμάτων δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων σε ειδικούς χώρους, σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και σε σχολικούς χώρους, με σκοπό την ενίσχυση του κοινωνικού ή παιδαγωγικού ρόλου των μουσείων και την ενημέρωση του κοινού σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, και την εφαρμογή των σχετικών εγκυκλίων και οδηγιών, καθώς και τη χορήγηση αδειών ελεύθερας εισόδου στους αρχαιολογικούς χώρους και τα Μουσεία.»

δ. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 47 του π.δ. 191/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Τμήμα Αρχείου Αρχαίων, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η τήρηση του φωτογραφικού αρχείου της Εφορείας και του αρχείου αρχαιοπωλών, συλλεκτών και ιδιωτών κατόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002».

ε. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 3 του π.δ. 133/1998 (ΦΕΚ 106 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμόδια κεντρική αρχή του Ελληνικού Δημοσίου για την εφαρμογή του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ορίζεται η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του Υπουργείου Πολιτισμού, η οποία έχει τις εξής αρμοδιότητες:».

στ. Η διάταξη της περίπτωσης ζ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 36 του ν. 3028/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ. η επάρκεια του προϋπολογισμού και του προγράμματος ανασκαφής, συντήρησης και δημοσίευσης των ευρημάτων, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησης της ανασκαφής».

Άρθρο 16 **Εξουσιοδότηση**

Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού μπορούν να ρυθμίζονται θέματα μεταφοράς αρχείων μεταξύ των υπηρεσιών, καθώς και σχέσεων της Διευθύνσεως με τις λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 17 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2008

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Πρ. Παυλόπουλος

Γ. Αλογοσκούφης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σ. Χατζηγάκης

Μ. - Γ. Λιάπης

Αριθμ. 10/1/2008

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους

(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού «Μέτρα για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών»

Α. Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου συνιστάται στο Υπουργείο Πολιτισμού υπηρεσιακή μονάδα σε επίπεδο Διεύθυνσης και καθορίζονται η διάρθρωση, οι αρμοδιότητες και η στελέχωσή της. Επίσης, συνιστάται Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και εισάγονται επιπλέον διατάξεις σχετικές με την προστασία των Αρχαιοτήτων και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ειδικότερα:

1. Προβλέπεται η σύσταση στο Υπουργείο Πολιτισμού υπηρεσιακής μονάδας σε επίπεδο Διεύθυνσης με τίτλο «Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών», η οποία υπάγεται απευθείας στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

(άρθρο 1)

2. Καθορίζεται ο σκοπός της Διεύθυνσης που είναι η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και η καταπολέμηση της αρχαιοκαπηλίας, ιδίως με τη διεκδίκηση κλαπέντων ή υπεξαιρεθέντων ή παρανόμως εξαχθέντων μνημείων.

(άρθρο 2)

3. Περιγράφεται η διάρθρωση της Διεύθυνσης, που αποτελείται από τα εξής τμήματα:

- Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.
- Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων.
- Νεοτέρων Μνημείων.
- Παρακολούθησης και Καταγραφής.
- Νομικής Τεκμηρίωσης.
- Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης.

(άρθρο 3)

4. Εισάγεται η υποχρέωση:

- της Διεύθυνσης για συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες άλλων χωρών, καθώς και με τις εισαγγελικές, διπλωματικές, τελωνειακές κ.λπ. αρχές της χώρας,
- των Αρχών και Υπηρεσιών του Δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και των Μουσείων για την άμεση παροχή στοιχείων και συνδρομής στη Διεύθυνση,
- του προσωπικού του Υπουργείου Πολιτισμού να συν-

δράμει τις διωκτικές αρχές και σε χρόνο πέραν του νόμιμου ωραρίου της Υπηρεσίας. Παράλληλα, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Πολιτισμού με απόφασή του να καθορίσει τους όρους, τις προϋποθέσεις και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την παροχή της συνδρομής αυτής. (άρθρο 4)

5. Παρέχεται η δυνατότητα διάθεσης στη συνιστώμενη Διεύθυνση Αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, ως συνδέσμου μεταξύ της Υπηρεσίας αυτής και της Ελληνικής Αστυνομίας. (άρθρο 5)

6. Προβλέπεται ο ορισμός, στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών, Εισαγγελικού λειτουργού με τον αναπληρωτή του, ως αρμόδιου για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών, ο οποίος εποπτεύει την προανακριτική διαδικασία και ασκεί την ποινική δίωξη για τα σχετικά αδικήματα. (άρθρο 6)

7.α) Συνιστάται εννεαμελής Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, με τριετή ανανεώσιμη θητεία, και αρμοδιότητα την επιστημονική τεκμηρίωση και γνωμοδότηση σε θέματα συναφή με το έργο της συνιστώμενης Διεύθυνσης.

β) Εξουσιοδοτούνται ο Υπουργός Πολιτισμού για τη συγκρότησή της και τη ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας της και οι Υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού να ορίσουν με απόφασή τους την αμοιβή των μελών του νέου συλλογικού οργάνου. (άρθρο 7)

8.α) Περιγράφεται ο τρόπος στελέχωσης της συνιστώμενης Διεύθυνσης με τη διάθεση σαράντα επτά (47) θέσεων από τις υφιστάμενες οργανικές θέσεις του Υπουργείου Πολιτισμού και τη σύσταση πέντε (5) θέσεων Ειδικού Επιστημονικού προσωπικού.

β) Παράλληλα, προβλέπεται η καταβολή, στο ειδικό επιστημονικό προσωπικό, ειδικών αποδοχών που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού. (άρθρο 8)

9.α) Εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης να καθορίσουν, με κοινή απόφασή τους, τους δικαιούχους, τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια υπολογισμού του ύψους και τον τρόπο χορήγησης των αμοιβών σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων που κατέχονται παράνομα ή στην καταστολή των ειδικών εγκλημάτων που προβλέπονται στο ένατο κεφάλαιο του ν. 3028/2002, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει.

β) Δίνεται επίσης η δυνατότητα στον Υπουργό Πολιτισμού να απονέμει σε εξαιρετικές περιπτώσεις εύφημο μνεία στα ανωτέρω πρόσωπα. (άρθρο 9)

10. Εισάγεται ειδική ποινική διάταξη για την κιβδηλεία μνημείων. Το έγκλημα αυτό διαπράττει όποιος εισάγει, εξάγει, κατέχει εκμαγεία, αντίγραφα ή απομιμήματα μνημείων, με σκοπό να τα διαθέσει σαν γνήσια ή εν γνώσει του τα πιστοποιεί ως γνήσια. Η διάθεση των αντικειμένων αυτών ως γνήσιων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη, τα δε απομιμήματα και τα όργανα κατασκευής τους κατάσχονται και δημεύονται. (άρθρο 10)

11. Προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 187 παρ. 1 (εγκληματική οργάνωση) και 187B (μέτρα επιείκειας) του Ποινικού Κώδικα και στα κακούργηματα σχετικά με την προστασία των αρχαιοτήτων και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. (άρθρο 11)

12. Επιτρέπεται η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση των αδικημάτων που προβλέπονται από το ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

(άρθρο 12)

13.α) Προβλέπεται η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων να εκδικάζουν διαφορές που αναφέρονται σε θέματα κυριότητας, νομής και κατοχής κινητών μνημείων κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

β) Επίσης καθορίζεται διεθνής δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων να διατάζουν κάθε πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο που αποσκοπεί στη συντήρηση ή διασφάλιση δικαιώματος, που αφορά σε κινητά μνημεία κατά την έννοια του ν. 3028/2002.

γ) Ορίζονται ως εφαρμοστέες οι διατάξεις του ν. 3028/2002 σε περίπτωση κατά την οποία η ένδικη σχέση αφορά σε κινητά μνημεία. (άρθρο 13)

14. Συγκροτείται τριμελής Διυπουργική Επιτροπή για το συντονισμό των πολιτικών θεμάτων προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούμενη από τον Υπουργό Πολιτισμού ως Πρόεδρο και τους Υπουργούς Εσωτερικών και Δικαιοσύνης ως μέλη. Η Επιτροπή συνέρχεται στο Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο παρέχει και την αναγκαία γραμματειακή υποστήριξη. (άρθρο 14)

15.α) Τίθενται μεταβατικές διατάξεις, σχετικά με την έναρξη λειτουργίας της συνιστώμενης Διεύθυνσης και την κατάργηση αρμοδιοτήτων άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού που περιέρχονται στην εν λόγω Διεύθυνση.

β) Εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Πολιτισμού να ρυθμίσει με απόφασή του θέματα μεταφοράς αρχείων μεταξύ των υπηρεσιών του, καθώς και σχέσεων της ανωτέρω Διεύθυνσης με τις λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. (άρθρα 15 - 16)

16. Ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(άρθρο 17)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλείται ετήσια δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού για:

- Την αμοιβή των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, το ύψος της οποίας θα εξαρτηθεί από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού. Εκτιμάται πάντως ότι δεν θα υπερβεί τα 77.300 ευρώ. (άρθρο 7 παρ. 4)
- Την κάλυψη των επιπλέον λειτουργικών εξόδων της συνιστώμενης υπηρεσίας, ύψους 5.000 ευρώ περίπου.

(άρθρο 8 παρ. 1)

- Τις αποδοχές του Ειδικού Επιστημονικού προσωπικού, το ύψος της οποίας εξαρτάται από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, καθώς και από τον αριθμό των εν λόγω υπαλλήλων που δεν θα προέλθουν από μετατάξεις από το δημόσιο τομέα. Εκτιμάται πάντως ότι δεν θα υπερβεί τα 134.000 ευρώ. (άρθρο 8 παρ. 1)

- Την καταβολή των επιδομάτων θέσης στον Διευθυντή και τους Προϊσταμένους Τμημάτων της συνιστώμενης Διεύθυνσης υπολογιζόμενη σε 6.240 ευρώ.

(άρθρο 8 παρ. 2)

- Τη χορήγηση χρηματικής αμοιβής σε όποιον συμβάλλει στην ανάκτηση μνημείων ή την καταστολή των ποινικών αδικημάτων του ένατου Κεφαλαίου του ν. 3028/2002, εξαρτώμενη από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, καθώς και τον αριθμό των υποθέσεων που θα ανακύψουν.

(άρθρο 9)

- Την καταβολή αποζημίωσης στον υπάλληλο του Υπουργείου Πολιτισμού που θα παρίσταται ως γραμμα-

τέας στις συνεδριάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής, όταν αυτή συνεδριάζει εκτός του κανονικού ωραρίου των δημοσίων υπηρεσιών. Εκτιμάται ότι η δαπάνη αυτή δεν θα υπερβεί το ποσό των 2.000 ευρώ. (άρθρο 14)

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2008

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Μέτρα για την Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλείται ετήσια δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού για:

- την αμοιβή των μελών της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, το ύψος της οποίας θα εξαρτηθεί από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού. Εκτιμάται πάντως ότι δεν θα υπερβεί τα 77.300 ευρώ, (άρθρο 7 παρ. 4)

- την κάλυψη των επιπλέον λειτουργικών εξόδων της συνιστώμενης υπηρεσίας, ύψους 5.000 ευρώ περίπου, (άρθρο 8 παρ. 1)

- τις αποδοχές του Ειδικού Επιστημονικού προσωπικού, το ύψος των οποίων εξαρτάται από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, καθώς και από τον αριθμό των εν λόγω υπαλλήλων που δεν θα προέλθουν από μετατάξεις από το δημόσιο τομέα. Εκτιμάται πάντως ότι δεν θα υπερβεί τα 134.000 ευρώ, (άρθρο 8 παρ. 1)

- την καταβολή των επιδομάτων θέσης στον Διευθυντή και τους Προϊσταμένους Τμημάτων της συνιστώμενης Διεύθυνσης υπολογιζόμενη σε 6.240 ευρώ, (άρθρο 8 παρ. 2)

- τη χορήγηση χρηματικής αμοιβής σε όποιον συμβάλει στην ανάκτηση μνημείων ή την καταστολή των ποινικών αδικημάτων του ένατου κεφαλαίου του ν. 3028/2002, εξαρτώμενη από τα οριζόμενα στην προβλεπόμενη κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, καθώς και τον αριθμό των υποθέσεων που θα ανακύψουν, (άρθρο 9)

- την καταβολή αποζημίωσης στον υπάλληλο του Υπουργείου Πολιτισμού που θα παρίσταται ως γραμματέας στις συνεδριάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής όταν αυτή συνεδριάζει εκτός του κανονικού ωραρίου των δημοσίων υπηρεσιών. Εκτιμάται ότι η δαπάνη αυτή δεν θα υπερβεί το ποσό των 2.000 ευρώ. (άρθρο 14)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπισθούν από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2008

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Γ. Αλογοσκούφης

Μ. - Γ. Λιάπης